

بررسی اختلالات نوشتاری در دانش آموز پایه دوم و راهکارهای بهبود آن

یوسف فتحی^۱، محمد قادری^۲، اعظم قویدل^۳

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران (معلم آموزش و پرورش شهرستان بانه)
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشکده علوم انسانی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران (معلم آموزش و پرورش شهرستان بانه)، پژوهشگر برتر کشوری، (نویسنده مسئول)

^۳ عضو هیئت علمی و مدیر گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر مطالعه ی اختلالات نوشتاری و روش های بهبود آن است. نوشتن بهترین شیوه ی یادگیری و کامل ترین چرخه ی مهارت های زبانی در بین انسان ها است. اختلالات نوشتاری یکی از شایع ترین اختلالات یادگیری در بین دانش آموزان (به ویژه دانش آموزان ابتدایی) است. علل فراوانی وجود دارد که چرا دانش آموزان در نوشتن دچار اختلالات زیادی هستند، اختلالاتی همچون ناهماهنگی حرکات چشم و دست، قرینه نویسی، جابجایی صدا ها و حروف. پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کیفی بوده که با استفاده از روش پیمایشی و تکیه بر تکالیف کلاسی و منزل اطلاعات لازم را جمع آوری نموده و داده های گردآوری شده را با استفاده از تحلیل اسنادی و مرور متون مورد بحث و ارزیابی قرار داده است. یافته ها حاکی از اثر گذاری روش های درمانی اجرا شده (تقویت شنیداری، قالب گیری دست ها در حین نوشتن و نوشتن به کمک شن) بر روی بهبود نگارش دانش آموز می باشد.

واژه های کلیدی: اختلال نوشتن، پایه اول، اقدام پژوهی، دانش آموز

۱. مقدمه

در نظام های آموزشی مختلف و در ادوار تاریخی گوناگون بشری ارتباط مهم ترین و پیچیده ترین فرایند ممکن بوده است که انسان ها به کمک ابزار های مختلف توانسته اند در میان یکدیگر بیان مفهوم و عقیده کنند. در این میان نقش زبان از همه مهم تر بوده است و انسان ها به مرور استفاده از آن را گسترش داده اند تا جایی که امروزه به لهجه ها و گویش های متنوعی با آن صحبت می کنند، همچنین از رشد یافته ترین ابزارهای ارتباطی در بین انسان ها شده است. اما آنچه شایان توجه است این است که این وسیله ی ارتباطی برای حفظ و ماندگاری خود نیاز به ثبت و نگارش داشت و همین عامل قوی ترین دلیلی شد برای اینکه نوشتن مهم ترین و رشد یافته ترین عنصر زبانی شود. نوشتن و نگاشتن و نگارش نیازمند فرایند های پیچیده ی عصبی است، مکانیسم هایی همچون هماهنگی حرکات چشم و دست، کنترل نظام عصبی دسته ها و...

اختلالات یادگیری یک اصطلاح کلی است که به گروه ناهمگنی از اختلال ها گفته می شود که خود را به صورت ناتوانی در گوش دادن، خواندن، نوشتن، استدلال کردن یا ناتوانی ریاضی نشان می دهند. نظریه پردازان و متخصصان تعلیم و تربیت ناتوانی های یادگیری را به دو گروه اصلی: ناتوانی ناشی از رشد و نمو و ناتوانی ناشی از یادگیری ویژه در تحصیل تقسیم بندی می کنند. ناتوانی های یادگیری در تحصیل به سه دسته: ناتوانی در خواندن، نوشتن و ریاضی تقسیم می شود که از میان آن ها ناتوانی یا اختلال در نوشتن شایع ترین مشکل در بین نوآموزان و دانش آموزان است. همچنین باید گفت (داین و همکاران، ۲۰۱۸؛ محمد و همکاران، ۲۰۱۶) اختلال در نوشتن و مشکلات عمده نوشتاری را به سه دسته تقسیم بندی کرده اند: مشکل املاء نویسی، اختلال در انشاء نویسی و بد خط نویسی یا ناخوانا نویسی.

با وجود همه ی اینها اختلال نوشتاری برای کسانی به کار می رود که هوش طبیعی دارند اما بسیار بد می نویسند. نوشتن به دلایلی از جمله: انتزاعی بودن کاری سخت و دشوار است چون که نو آموز باید ابتدا کلمه را مجسم کرده، آن را نگه داری ذهنی کند سپس بتواند نقشه ی ذهنی خود را روی کاغذ پیاده کند.

اختلال در نوشتن یک ناتوانی یادگیری است که بیان افکار، عقیده و حتی بر نوع روابط دانش آموز هم تأثیر می گذارد (پورعلی، ۱۳۹۳). بیشترین شکایتی که معلمان و اولیاء از دانش آموزان کلاس اولی دارند بد خطی و ناخوانا نویسی آنها است، هم والدین و هم معلمان در تلاشند تا راه هایی برای بهبود این مسأله پیدا کنند. اما آنچه که باید مدنظر اولیاء و مربیان امر آموزش قرار گیرد این است که دانش آموزی که تازه وارد مدرسه شده است و برای بار اول می خواهد پیچیده ترین فرایند عصبی یادگیری را یاد بگیرد قطعاً باید از قبل پیش نیاز های آن را یاد گرفته باشد. همان طور که در تحقیقات و تألیفات پیشین همچون کتاب اختلالات نوشتاری (تبریزی، ۱۳۹۲) به مکانیسم های مورد نیاز برای نوشتن اشاره شده است، اینکه دانش آموز باید ابتدا ماهیچه های درگیر نوشتن او ماهیچه های دست و انگشتان تقویت شود و این امر با کمک بازی کردن با خمیر، یا شن بازی محقق می شود. علاوه بر این هماهنگی و تقویت حرکتی چشم و دست مهم ترین عامل برای یک نگارش خوب کلاس اولی ها می باشد.

گام اول و مهم در حل مشکلات نوشتاری دانش آموزان تشخیص دقیق مسأله و ارائه راه حل های منطقی برای آن است. املاء و نگارش فارسی مهم ترین مواد درسی دوره ابتدایی و به ویژه پایه اول است که این مهارت ارتباط تنگاتنگی با دیگر کانال های زبانی مانند خواندن دارد. در نگارش فارسی علاوه بر اینکه درست نوشتن به دانش آموزان آموزش داده می شود سعی بر آن

۱. Daphne

۲. Muhammad

است که مهارت های خوانداری و شنیداری آن ها نیز تقویت شود. (شبانی و همکاران، ۱۳۹۶؛ ملکوتی، ۱۳۸۶؛ صادقی، ۱۳۹۱؛ پلا، ۲۰۱۷)^۳

نگارش بر گرفته از واژه ی عربی املاء است که در زبان عربی به معنای سر هم کردن مطالبی یا تقریر مطالبی برای اینکه کسی آن را بنویسد. همچنین به معنای درست نویسی و بر اساس خط نوشتن هم به کار می رود. در زبان فارسی معادلی برای املاء وجود ندارد اما فتح آبادی (۱۳۸۸) "گفتار نویسی" را برای آن بکار برده است. نوشتن از پیچیده ترین مهارت های زبانی است به همین دلیل مستلزم به کار گیری مهارت های گوناگونی است. مهارت هایی همچون: بخش کردن، نقطه گذاری، درک دستوری زبان و تفکر که مهمترین مهارتهایی هستند که در نوشتن نقش بسزایی دارند. مهم ترین گام در این مسأله تشخیص مشکل دانش آموز است اینکه در کدام حیطه و در کدام مرحله از نوشتن دانش آموز با مشکل مواجه است. بعد از تشخیص مشکل، ارائه راهکار های تقویتی برای هماهنگی سیستم نظام عصبی و حرکتی دانش آموز گام مهم بعدی است و در نتیجه ارزیابی این راهکار ها و مورد بحث قرار دادن آن در راستای ارزشیابی پایانی پژوهش کار مهم دیگر محقق است. در نوشتن و املاء هیچ گونه خلاقیتی مطرح نیست بلکه بازشناسی یک کلمه، یک عمل و رمز گردانی آن برای کودکان است (کریمی، ۱۳۹۴). در این پژوهش هم با استفاده از روش اقدام پژوهی سعی در بررسی اختلال نوشتن کرده ایم. اقدام پژوهی فعالیتی است که توسط خود معلم یا مربی صورت می گیرد و نتیجه ی آن بهبود وضعیت دانش آموز است. هدف اقدام پژوهی تبدیل حالت موجود به حالت مطلوب به نحوی که تغییر صورت گرفته مطلوب و منجر به نتیجه ی خوب باشد. بنابراین در اقدام پژوهی حاضر نیز که به صورت موردی دانش آموزی به نام محمد مورد مطالعه قرار گرفته هدف تغییر وضعیت محمد از مشکل نوشتن، قرینه نویسی و سایر مشکلات نوشتاری به درست نویسی و مرتب نویسی است. در این پژوهش با استفاده از تکالیف کلاسی و سرمشق های داده شده به منزل به بررسی وضعیت موجود نوشتاری دانش آموز پرداخته شده و پس از گردآوری تکالیف محمد راهکارهای بهبودی ارائه شده و در نهایت مورد ارزیابی و بحث قرار گرفته است.

۲. توصیف وضعیت موجود محمد

محمد با وجود داشتن هوش طبیعی بسیار بد می نویسد و نوع نگارش آن تفاوت بسیار زیادی به لحاظ ظاهری با هم کلاسی هایش دارد. ابتدا در پی دلایل بد خطی محمد بودیم که پیدا بود محمد هماهنگی های لازم بین چشم و حرکت دست خود ندارد به این معنا مشکل غالب بودن طرفین در محمد آشکار بود. وجود این مشکل با استفاده از راهکارهای ارائه شده در کتاب اختلالات نوشتاری تبرزی (۱۳۹۱) مورد بررسی قرار گرفت. همچنین این دانش آموز راست دست اما قوه ی غالب شنیداری او گوش چپ است که این خود یکی از دلایل قرینه نویسی و بد خط نویسی است. علاوه بر این تشخیص طرفین و مکان شناسی نو آموز بسیار ضعیف بوده که این نیز دلیلی است که بر مشکلات نوشتاری او افزوده بود. نهایتاً ضعف در ماهیچه های درگیر در عمل نوشتن: ماهیچه های مچ دست و انگشتان هم از دیگر دلایلی بودند که به ما کمک کرد تا نشانه های عمده اختلال نوشتن را در محمد پیدا کنیم که عبارتند از:

خوانا نبودن مشق ها و تکالیف

وارونه نوشتن (تاب را بات می نوشت)

خسته شدن در ابتدای نوشتن

حذف حروف و کلمات در حین نوشتن

^۳ . Pana

کند نوشتن

و...

ارائه راهکارهای آموزشی-تربیتی و جسمی

۳. راهکارهای تقویت شنیداری

با توجه به اینکه دانش آموز راست دست بوده اما غلبه ی شنیداری او گوش چپ بود بنابراین برای تقویت گوش راست و غلبه ی طرف راست شنیداری جهت هماهنگی با دست راست پنبه ای را به مدت سه هفته در گوش چپش گذاشتیم تا به استفاده بیشتر از گوش راست عادت کند. همچنین برای تقویت هرچه بیشتر جنبه ی شنیداری راه های زیر را هم امتحان کردیم

* استفاده از چند ظرف آلومینیومی، آهنی و پلاستیکی و زدن ضربه با آن توسط معلم و تشخیص صدا توسط دانش آموز.

* دانش آموز در فاصله ی ۶ متری پشت به معلم، معلم کلماتی را با صدای پایین ادا می کرد و دانش آموز باید بازگو می کرد.

* کلماتی را برای نو آموز نوشته بودیم که حرفی از آن را جا انداخته بودیم سپس خود معلم کلمه را ادا می کرد دانش آموز باید حروف جا مانده را کامل می کرد.

* کلماتی را که صدای مشترک در آنها وجود دارد مانند: مژه و مچه، سپس از دانش آموز می خواستیم بگوید کدام کلمه صدای "چ" می داد.

* ۱۰ دانش آموز را به ترتیب در کنار هم قرار دادیم، یک جمله را به دانش آموز اولی گفتیم سپس از او خواستیم در گوش نفر بعد خود بگوید و به همین ترتیب تا به نفر آخر می رسید که متوجه بشویم آیا همه درست جمله ی محمد را شنیده اند.

* از دانش آموزان پایه ی بالاتر خواستیم ۲۰ کلمه را در کاغذ های مربعی کوچک بنویسند و به محمد بدهند حالا محمد باید کلماتی که صدای مشترک دارند را دسته بندی کند.

* بعد از اجرای مراحل بالا نوبت به نگهداری ذهنی می رسد. هر دانش آموز پایه اول باید ۵ کلمه را بتواند متوالی در ذهن خود نگه دارد. پس از یک کلمه شروع کردیم تا محمد توانست به ۵ کلمه برسد، برای این کار روش بازی گونه بهتر جواب می دهد. به عنوان مثال: از همه ی بچه ها خواستیم کلمات سارا، سیب، باران، نان و نانوا را همزمان با قطار رفتن دور حیاط تکرار کنند، بعد هر کس که ۵ کلمه را یادش مانده تشویق می شود با این عمل شور و شوق و انگیزه دانش آموز داری اختلال نوشتن بیشتر تقویت می شود.

۴. راهکارهای تقویت دیداری

دانش آموز مورد مطالعه ی ما چشم چپش غلبه ی دیداری داشت. وقتی از او می خواستیم با استوانه ی کاغذی دور دست را ببیند از چشم چپ استفاده می کرد. یا وقتی می گفتیم بچه ها سریع همه یک چشمتون را ببندید محمد چشم چپ را می بست با توجه به کتاب درمان اختلالات نوشتن (همان) این دانش آموز غلبه ی دیداری ندارد بنابراین باید برای تقویت آن راه حل های زیر را انجام می دادیم:

* نقطه چین هایی رسم کردیم و از دانش آموز خواستیم مانند الگویی که ما انجام داده ایم او هم پیش برود

* استفاده از یک عینک که طرف چپ آن با کاغذی پوشانده شده است تا بیشتر از چشم راست استفاده کند.

* از دانش آموز می خواستیم با همان عینک به داخل سالن یا نماز خانه مدرسه رفته و هر آنچه را با چشم راست دیده است تعریف کند.

* با دو چشم باز ابتدا از او می خواهیم چشم راست را ببندد، در ابتدا دو کلمه به او نشان می دهیم سپس چشم چپ را ببندد سه کلمه دیگر به او نشان می دهیم بعداً از او خواستیم کلماتی را که با چشم راست دیده است بگوید و بنویسد (این عمل نیاز به جهت شناسی هم دارد به این معنا آیا دانش آموز طرف راست، چپ، بالا، پایین و زیر و بالا را تشخیص می دهد؟)

راهکارهای تقویت ماهیچه ای (جسمی) و جهت شناسی

* برای تشخیص جهت ها محمد باید یک هفته هر روز دانش آموزان سمت راست و سمت چپ خود را سر صف با صدای بلند نام می برد. سپس دانش آموزان پشت سر و جلو خود را هم به همین ترتیب با صدای بلند صدا می زد. سر کلاس محمد باید وسایلی که کنار او بود را هر روز نام می برد. یا از او خواستیم قفسه ی کتابخانه را نگاه کند تعداد کتاب های قفسه ی بالا و پایین را بشمارد و بگوید.

* قاشق پلاستیکی بهداشتی را با لب گرفته و ۵ تیله ی کوچک را از داخل کاسه با قاشق بردارد و داخل لیوانی بریزد که ۴ متر آن طرف تر است.

* جوراب تمیزی را از سر جوراب در دو طرف سوراخ کرده تا انگشت اشاره و انگشت شصت از آن بیرون بیاید این عمل هم به تقویت دو انگشت مورد نیاز نوشتن کمک می کرد هم به تمرکز در حرکت روی خط و زیبا نوشتن.

* استفاده از بازی محلی (شش خانه) که دانش آموز روی پای راست سنگ را به خانه ی آخر برده و برگرداند.

* توپ های پلاستیکی را روی انگشتان پای دانش آموز قرار دادیم و او باید آنها را تا فاصله ی یک متر به صورت خزیدن پاهای مقصد می رساند.

* از دانش آموز می خواستیم در زنگ ورزش فقط با پای راست به توپ ضربه بزند، یا فقط با دست راست را کد را بگیرد تا غلبه ی طرف راست پیدا کند.

در نهایت برای حل مشکل وارونه نویسی دانش آموز که ۶ را ۲ می نوشت یا ۳ را بر عکس می نوشت، بسیاری از متخصصان از جمله تبریزی (۱۳۹۱) معتقدند "مشکل بر می گردد به غلبه ی طرفین"، اما چشم پزشکان و متخصصان مغز معتقدند: «این دانش آموزان وقتی چیزی را می بینند آئینه وار آن را در ذهن خود مجسم می کنند به این معنا نگهداری ذهنی آنها مانند آئینه عمل می کند. یعنی وقتی یک کلمه را می بینند آن را به صورت عکس در ذهن خود مجسم می کنند و زمانی هم که بخواهد آن را بنویسند همان شکل مجسم شده ای که خود در ذهنش ثبت کرده است را می نویسند حتی اگر صورت درست شکل را هم جلوی چشم خود داشته باشد». حالا با توجه به این نظریات و پژوهش ها ما آئینه را جلوی کلمات قرار می دادیم و از دانش آموز می خواستیم آن کلمه ای را که داخل آئینه می بیند بنویسد و برای بار دوم خود کلمه را به او نشان می دادیم و از او می خواستیم آن را بنویسد. در هر حالتی که داخل آئینه کلمه را می دید و می نوشت برعکس می نوشت بعد از اینکه صورت درست کلمه را به او نشان دادیم تا بنویسد مشکل وارونه نویسی دانش آموز بر طرف می شد. با این اوصاف می توان نظر متخصصان چشم را در مورد نحوه ی مجسم شدن به صورت آئینه را در چشم بعضی از کودکان تأیید کرد و می توان با استفاده از خود آئینه هم مشکل را برطرف نمود.

انجام مراحل درمان در هر دانش آموزی نیاز مبرم به رعایت نکاتی دارد. گوش دادن فعال به دانش آموز، داشتن انگیزه درمان نه صرفاً برای پژوهش و رفع تکلیف بلکه در جهت ارتباط خوب با دانش آموز، کار گروهی در مدرسه (درگیر بودن مدیر، همکاران و هم کلاسی ها در کار درمان)، تعیین درست میزان و نوع اختلال، تهیه ی وسایل و امکانات مورد نیاز برای اقدام درمان، در نهایت بازبینی اقدامات انجام شده و بازگشت به نقطه ی اول. برای درمان دانش آموز مورد بررسی ما تمامی این مراحل با دقت هر چه تمام انجام شده است، گاهی اوقات در مرحله ی تقویت شنیداری بارها به نقطه ی اول برگشته تا جهت شناسی را دوباره تقویت کرده و حرکت را نقطه به نقطه پیش بردیم.

پس از انجام اقدامات لازم در زمینه های گوناگون شنیداری، دیداری، گفتاری و حرکتی ما جدولی ۲ در ۴ تهیه نمودیم در قسمت اول شنیدیم در قسمت دوم دیدیم در قسمت سوم قبلاً می دانستم و در قسمت چهارم نمی دانم را نوشتیم. حالا کلماتی را که تا مرحله ی آخر درمان دانش آموز خوانده است (با توجه به کتاب نگارش) معلم می خواند و دانش آموز می گوید: شنیدیم، دیدیم، قبلاً می دانستم یا نمی دانم و بر این اساس جدول را کامل می کردیم و ارزیابی از فعالیت های درمانی خود می کردیم. فراوانی هر کدام از موارد را می توان با چوب خط مشخص کرد.

جدول ۱- راهکارهای تقویت شنیداری و گفتاری

شنیدیم	دیدیم
قبلاً می دانستم	نمی دانم

۵. یافته ها

پس از اجرای اقدامات برنامه ریزی شده برای درمان اختلالات نوشتاری محمد، نتایج خوبی در زمینه های مورد نظر بدست آمد ازجمله:

- ۱- مشکلات نارسا نویسی و بد خط نویسی دانش آموز کاهش چشمگیری داشته است.
- ۲- در نوشتن دیکته و املاء نمره توصیفی اش خیلی خوب است.
- ۳- وارونه نویسی و قرینه نویسی محمد نسبت به قبل بسیار کم شده است.
- ۴- غلبه ی طرفین محمد اکنون در سمت راست است و این پیشرفت خوبی را نشان داده است.
- ۵- مدیر و اولیاء از پیشرفت محمد بسیار راضی هستند.
- ۶- انگیزه ی محمد برای نوشتن به سطح خیلی خوبی رسیده، اکنون علاقه ی بیشتری به نوشتن و خواندن دارد و کمتر احساس خستگی می کند.

۶. بحث و نتیجه گیری

در پژوهش حاضر اختلالات نوشتن و روش های بهبود آنها مورد بررسی قرار گرفت. به عبارتی اختلال نوشتن چگونه ایجاد می شود؟ و چگونه می توان برای درمان آن کاری انجام داد؟ مورد بحث است. پژوهش ها و بررسی ها نشان می دهد که اختلال نوشتن تحت تأثیر عوامل زیادی است که اهم آنها عبارتند از: اختلال در حرکات عضوی، اختلال در هماهنگی بینایی، اختلال در جهت شناسی، اختلال شنوایی و مهارت های حرکتی (همان ؛ عمادی و همکاران، ۱۳۹۴ ؛ فتحی، ۱۳۹۸). با توجه به

پژوهش های انجام شده بیشتر نارسایی های نوشتاری دانش آموزان به کنترل حرکات و مهارت های ادراکی آنها بر می گردد. بنابراین توجه به حافظه ی حرکتی و شیوه ی انتقال اطلاعات از حافظه ی بصری به حافظه ی ادراکی و تقویت میزان نگهداری دانش آموزان می تواند کمک شایانی کند به دانش آموزانی که اختلال و نارسایی نوشتن آنها ناشی از نارسایی در قدرت تجسم و نگهداری آنها می باشد.

برای بهبود اختلال نوشتن دانش آموز راهکارهای آموزشی و حرکتی پیشنهاد می شود از جمله: تقویت مهارت های حرکتی دانش آموز در زمینه ی جهت شناسی، درست گرفتن مداد، فاصله ی دست ها و تکیه گاه نوشتن دانش آموز، تقویت مهارت های شنیداری: غلبه ی شنیداری طرفی که دست دانش آموز برای نوشتن غالب است، تقویت قدرت شنیداری اصوات، تقویت درک زیر و بم صداها و تقویت بصری دانش آموز: غلبه ی دیداری طرفی که دانش آموز می نویسد، تقویت قدرت دیداری در زمینه ی نقطه چین ها و حرکت های مارپیچی و...

اجرای اقدامات مورد نظر می تواند بهبود چشمگیری در اختلالات نوشتاری دانش آموزان پایه ی اول ایجاد کند. با توجه به اقدامات صورت گرفته هیچ روش و راه کاری وجود ندارد که مشکلات نوشتاری را به صورت آنی و در کوتاه ترین زمان حل کند بلکه مجموعه ی این اقدامات نیاز به زمان و امکانات کافی دارد.

پیشنهاد می شود:

همکاران و معلمان عزیز از راه های بیشتر با امکانات تقویتی بیشتر در زمینه ی حل مشکلات نوشتاری اقدام کنند.

همکاری با مشاور یا متخصصین کودک و روان شناسان می تواند در روند حل اختلال بیشتر کمک کند.

برای بهبود و درمان هیچ عجله ای به خرج ندهند چرا که درمان مشکلات نوشتاری در دانش آموزان پایه اول زمان بر و نیاز به صبر و حوصله ی فراوان دارد.

منابع

- ۱- پورعلی، نورالله (۱۳۹۳) اختلالات نوشتاری دانش آموزان و راهکارهای عملی درمان آن، اولین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران.
- ۲- تبریزی، مصطفی؛ تبریزی، نرگس؛ تبریزی، علیرضا (۱۳۹۲) درمان اختلالات دیکته نویسی، تهران: انتشارات فراوان
- ۳- شبانی، رحیم؛ خدایاری شوطی، سعید؛ بابازاده هامونی، زهرا (۱۳۹۶) اختلالات دیکته نویسی در مقطع ابتدایی (مطالعه موردی معین)، فصلنامه علمی - تخصصی آموزش پژوهی دانشگاه فرهنگیان، سال سوم، شماره یازدهم
- ۴- ملکوتی، زهرا (۱۳۸۶) املا به شیوه ی بارش مغزی، مجله رشد آموزش ابتدایی، شماره ۵
- ۵- صادقی، داریوش (۱۳۹۱) اختلالات یادگیری و درمان اختلال قرینه نویسی در کودکان، مجله خانواده سبز
- ۶- فتح آبادی، جواد (۱۳۸۸) راهنمای آموزشی املا در دوره دبستان، تهران: انتشارات تمرین
- ۷- کریمی، یوسف (۱۳۹۴) اختلالات یادگیری، مسائل نظری و عملی به انضمام مطالعات موردی نمونه، تهران: انتشارات ساوالان
- ۸- عمادی، سید رسول؛ محقق، آذر (۱۳۹۴) بررسی تاثیر نرم افزار های آموزشی در رفع اختلال دیکته نویسی دانش آموزان در مراکز درمان اختلال یادگیری، مجله مطالعات ناتوانی، شماره ۵، پیاپی ۱۱، صص ۱۵۹-۱۵۲

۹- فتحی، یوسف (۱۳۸۸) چگونگی حل مشکلات نوشتاری (کند نویسی و جابجایی صداها) در دانش آموز پایه دوم، دومین همایش ملی تحول در برنامه درسی

۱-Weijen, daphne van; rietdijk, saskia; jan ssesn, tanja & vandenbergh, hub (2018) teaching writing in primery education: classroom practice, time, teacher's belif's, journal of education psychology-marc 2018

۲- Fareed, Muhammad; ashraf, almas & bilal, Muhammad (2016) esl learner's eriting skill's, problem's, factor's and suggestion's. research gate discover the world research

۳-Goldestine, pana (2017) why kid's can't write, new York times, aug 2017

Investigating writing disorders in first grade students and ways to improve it (Case Study)

Uosef Fathi, Mohammad Qaderi, Azam GHavidel

Abstract

The aim of this study was to study writing disorders and methods to improve it. Writing is the best way to learn and the most complete cycle of language skills among humans. Writing disorders are one of the most common learning disorders among students (especially elementary students). There are many reasons why students have many writing disorders, such as inconsistencies in eye and hand movements, Symmetry writing, Move sounds and letters. The present study is a descriptive and qualitative study that uses a survey method and relies on class and homework Gather the necessary information and discusses the collected data using documentary analysis and text review. The results indicate the effect of the implemented improvement methods (listening enhancement, hand molding and writing with the help of sand and fluids) on improving the student's writing.

KeyWords: Writing disorder, First base, Action research, student.